

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego dla terenów położonych przy ulicy Grun-
waldzkiej i na osiedlu Zabobrze w Jeleniej Górze**

Opracowanie:

mgr inż. Rafał Odachowski

Wrocław 2014

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	2
1.1.	Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	2
1.2.	Wykorzystane materiały i metody pracy.....	2
1.3.	Informacje o zawartości, głównych celach projektu MPZP	3
2.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska	4
2.1.	Charakterystyka środowiska przyrodniczego.....	4
2.2.	Stan środowiska i występujące zagrożenia	6
2.3.	Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP	9
3.	Analiza ustaleń planu	10
4.	Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko	11
4.1.	Przyjęte założenia.....	11
4.2.	Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko	12
4.3.	Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania	14
4.4.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	14
4.5.	Oddziaływanie na formy ochrony przyrody.....	14
4.6.	Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko przyrodnicze	14
5.	Metody analizy realizacji postanowień projektu planu.....	16
6.	Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	17
7.	Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP	18
8.	Informacje o celach ochrony środowiska i powiązania z innymi dokumentami	18
9.	Streszczenie.....	19

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Zgodnie z art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prognozę oddziaływania na środowisko sporządza organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Integralną częścią prognozy jest załącznik graficzny.

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem MPZP, zgodnie z uchwałą Nr 247.XXVI.2012 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ulicy Grunwaldzkiej i na osiedlu Zabobrze w Jeleniej Górze.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu oraz realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

W opracowaniu przedstawiono analizę stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów, odporności na degradację i zdolności do regeneracji wynikających z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym. Ponadto prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz ochrony różnorodności biologicznej. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń MPZP.

1.2. Wykorzystane materiały i metody pracy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Przeanalizowano wzajemne powiązania między elementami środowiska, odporność poszczególnych elementów środowiska na degradację oraz dokonano kompleksowej oceny terenu. Wykorzystano opracowania poruszające problematykę ochrony środowiska miasta Jeleniej Góry, materiały kartograficzne, a także przeprowadzono wizję terenu. Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu aktualnego funkcjonowania obszaru z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń planu.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu miejscowego.

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;
- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej. Na rysunku prognozy poszczególne tereny pogrupowano według stopnia wpływu na środowisko.

Na potrzeby niniejszego opracowania wykorzystano opracowania poruszające problematykę ochrony środowiska miasta Jelenia Góra. Wykorzystano „Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Jeleniej Góry” (red. A. Kurpiowski, Zakład Ochrony Środowiska „Decybel” Jelenia Góra 2005 r.), „Inwentaryzacja przyrodnicza miasta Jelenia Góra: (praca zbiorowa, Zachodniosudeckie Towarzystwo Przyrodnicze, Jelenia Góra 2005), „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Jelenia Góra” (Uchwała Nr 482/XXXVII/2001 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 22 maja 2001 ze zm.), „Program Ochrony Środowiska dla miasta Jelenia Góra na lata 2008 – 2012” (red. A. Kurpiowski, Zakład Ochrony Środowiska „Decybel” Jelenia Góra 2008 r.). Dane na temat stanu środowiska pozyskano również z raportów o stanie środowiska województwa małopolskiego publikowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Oprócz tego wykorzystano materiały kartograficzne udostępnione na stronie internetowej <http://maps.geoportal.gov.pl>. Przytoczone w tekście prognozy akty prawne pozyskano z bazy internetowej <http://isip.sejm.gov.pl>.

1.3. Informacje o zawartości, głównych celach projektu MPZP

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu obejmującym 14 załączników.

Głównym celem projektu planu jest uporządkowanie zabudowy w obrębie osiedla Zabobrze w północnej części miasta. Istniejące zagospodarowanie uzupełnia się o nowe tereny przeznaczone na zabudowę mieszkaniową i usługową. Zabudowa wkracza na tereny nieużytkowane, położone w sąsiedztwie terenów zainwestowanych. Zachowuje się układ drogowy, sieci infrastruktury technicznej oraz istniejącą zabudowę. Zwraca się uwagę na zachowanie istniejących terenów zieleni urządzonej, sportu i rekreacji. Kierunki rozwoju terenu objętego planem zostały wytyczone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Jelenia Góra”, w którym teren przeznacza się na zabudowę mieszkaniową i rolnictwo. W planie miejscowym ustala się podstawowe wymagania dotyczące zachowania ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne i administracyjne, zagospodarowanie terenu

Obszar projektu MPZP położony jest w północnej części miasta Jelenia Góra, w obrębie dzielnicy Zabobrze położonej na prawym brzegu rz. Bóbr. Przez obszar przebiega al. Jana Pawła II, jednak z głównych arterii miejskich. Teren planu dzieli się na 14 jednostek o zróżnicowanej powierzchni, położonych w równych częściach osiedla. Teren planu jest w dużej mierze zagospodarowany. Jest to jedno z największych osiedli mieszkaniowych Jeleniej Góry. Zabudowę tworzą głównie domy wielorodzinne, obok których funkcjonują tereny usługowe. Obszar osiedla jest stosunkowo ubogi w zieleń.

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne, obszar objęty opracowaniem znajduje się w mikroregionie Obniżenia Jeleniej Góry, należącym do mezoregionu Kotliny Jeleniogorskiej. Jelenia Góra jest miastem położonym w południowej części województwa dolnośląskiego. Mieści się w śródgorskiej Kotlinie Jeleniogorskiej, nad rzeką Bóbr.

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Jelenia Góra położona jest w Sudetach Zachodnich, w Kotlinie Jeleniogorskiej. Powierzchnia obszaru planu jest mało zróżnicowana i przekształcona antropogenicznie na skutek wprowadzenia zabudowy w minionych dziesięcioleciach.. Rzędne terenu zawierają się w przedziale między 330 m n.p.m. w zachodniej części obszaru do 350 m n.p.m. we wschodniej.

Jelenia Góra położona jest w obrębie głównej struktury geologicznej Sudetów Zachodnich, jaką jest krystalinik karkonosko-izerski. Jednostkę tą tworzy karkonoski masyw granitowy wraz ze swoją krystaliczną osłoną. Głównym składnikiem masywu karkonoskiego są granity wieku górnokarbońskiego. Są to skały barwy szarej i szaroróżowej o teksturze bezładnej i dużym zróżnicowaniu zawartości i wielkości ziaren skaleni, kwarcu i łuszczyków. Zróżnicowanie to jest przyczyną wydzielenia wielu odmian granitu. W obrębie miasta są to głównie granity porfirowate i równoziarniste. W wyniku trzeciorzędowych ruchów górotwórczych w obrębie granitowego masywu Karkonoszy nastąpiły przesunięcia o charakterze blokowym, a granity zostały poprzecinane żyłami kwarcu, aplitu i mikrogranitu. W czwartorzędzie skały intruzji przykryte zostały są glinami zwałowymi i osadami wodnolodowcowymi oraz piasko-żwirowymi osadami rzecznyymi.

Przypowierzchniową warstwę geologiczną w zachodniej części obszaru tworzą grunty piaszczysto-żwirowe nadzalewowych tarasów rzecznych. Woda gruntowa tworzy ciągły poziom na głębokości od 3,0 do 5,0 m p.p.t. Budowa geologiczna jest prosta a podłoże nośne. Korzystne warunki do posadawiania wszelkiego typu obiektów. Wschodnią część obszaru budują grunty ilasto-gliniaste, przykryte warstwą piasków lub żwirów rzecznych. Woda gruntowa występuje na różnej głębokości, w postaci ciągłego poziomu związanego z płatami gruntów sypkich, lub w postaci lokalnych sączeń. Podłoże jest nośne, choć uwarstwione. Warunki gruntowe są skomplikowane. Ze względu na dużą zmienność podłoża, konieczne jest wykonywanie szczegółowego rozpoznania na etapie projektowania obiektów budowlanych.

Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

Teren objęty planem znajduje się w zlewni rzeki Bóbr, która jest największym lewo-brzeżnym dopływem Odry. Na terenie planu nie występują wody powierzchniowe.

Południowy skraj terenu planu, w rejonie ul. Ogińskiego znajduje się w strefie obszaru wymagającego przed zalaniem, zgodnie z opracowanym w 2006 roku „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki górny Bóbr” (Hydroprojekt, 2006).

Wody podziemne

Miasto Jelenia Góra położone jest w obrębie sudeckiego regionu hydrogeologicznego. Region ten charakteryzuje się występowaniem wód szczelinowych w utworach krystalicznych (paleozoik - proterozoik) oraz wód porowych w luźnych osadach czwartorzędowych. W utworach krystalicznych wody podziemne zalegają najczęściej na głębokości od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Wydajności ujęć zlokalizowanych w obrębie tych utworów nie przekraczają zwykle kilku m³/h. W Kotlinie Jeleniogórskiej głównym użytkowym piętrzem wodonośnym jest czwartorzędowy zbiornik wód podziemnych związany z utworami w obrębie współczesnych i kopalnych dolin rzecznych.

Klimat lokalny

Kotlina Jeleniogórska, w regionalizacji klimatycznej Schmucka [1960], położona jest w obrębie regionu jeleniogórskiego. W regionie tym wyróżniono 5 pięter klimatycznych. Teren opracowania leży w obrębie piętra najniższego, które obejmuje dno Kotliny Jeleniogórskiej i sięga do wysokości 450 m n.p.m. Charakterystyka podstawowych elementów klimatu Jeleniej Góry, na podstawie danych z lat 1994 - 2003 dla stacji meteorologicznej w rejonie lotniska w Jeleniej Górze, przedstawia się następująco: średnia temperatura powietrza wynosi 7,6 °C. W rocznym przebiegu temperatur, według średnich miesięcznych, maksimum przypada w lipcu (17,3 °C), a minimum w styczniu (-1,8 °C). Średnia roczna suma opadów wynosi 727 mm. Najniższe opady występują zazwyczaj w styczniu lub lutym, a najwyższe w lipcu. W rejonie Jeleniej Góry dominują wiatry zachodnie, duży udział ma także kierunek północno - zachodni. Natomiast wiatr z sektora południowego (SE, S, SW) stwarza warunki do powstania zjawisk fenowych, które należą do kategorii lokalnych systemów cyrkulacji orograficznej. W Kotlinie Jeleniogórskiej często dochodzi też do inwersji termicznej. Wówczas to ciężkie i zimne masy powietrza pozostające w bezruchu sprzyjają koncentracji zanieczyszczeń atmosfery i stwarzają niekorzystne warunki bioklimatyczne. Teren objęty opracowaniem znajduje się w strefie przeciętnych warunków bioklimatycznych, w której większość wskaźników biometeorologicznych jest zbliżona do wartości średniej dla regionu.

Świat przyrody

Wysoki stopień urbanizacji tej części miasta sprawia, że omawiany teren jest ubogi pod względem przyrodniczym. Zieleń na terenach zabudowanych wprowadzana jest według planu nasadzeń i w dużej mierze pełni funkcje dekoracyjne. Jest to przeważnie zieleń miejska urządzona w postaci skwerów i zadrzewień przydrożnych. Występują również zbiorowiska zieleni nieurządzonej, rosnącej na terenach niezagospodarowanych i porolnych. Pokrywają je głównie rośliny synantropijne, typowe dla terenów, na których naturalna flora uległa degradacji wskutek działalności człowieka. Oprócz tego występują uprawy roślinne prowadzone w ogrodach działkowych.

Największą wartością przyrodniczą i krajobrazową odznacza się park przy al. Jana Pawła II. Na jego terenie znajduje się zabytkowy obiekt Zakładu Badawczo-Wdrożeniowego Politechniki Wrocławskiej. Jego powierzchnia wynosi ok. 2 ha. Należy do najbogatszych pod względem gatunkowym parków na terenie miasta. Odnotowano tutaj aż 90 taksonów drzew i krzewów. W drzewostanie parku przeważają rodzime taksony drzew liściastych, należą do nich: klon pospolity, klon jawor, lipa drobnolistna, jesion wyniosły, dąb szypułkowy. Duży

udział w drzewostanie mają również rośliny iglaste. Wśród nich przeważają taksony obce geograficznie. Należą do nich świerk kłujący, sosna czarna, modrzew europejski. Rodzime drzewa iglaste reprezentowane są głównie przez świerka pospolitego. Bardzo zróżnicowany gatunkowo jest podszyt parku (warstwa krzewów). W jego skład wchodzi wiele taksonów krzewów i młodych drzew. Do najczęściej spotykanych należy jałowiec sabiński. Niektóre krzewy są bardzo rozległe i tworzą zwarte zarośla. Innymi krzewami często spotykanymi są: cis pospolity, miejscami utworzone są z niego żywopłoty, jaśminowiec wonny, jaśminowiec wirginijski, lilak pospolity. Ważnym elementem roślinności parku są krzewy żywopłotowe. Oprócz wspomnianego wcześniej cisa stosowane są również: ligustr pospolity, tawuła ożankolistna, śnieguliczka biała, bukszpan wieczniezielony, pigwowiec japoński.

Park zasiedlają pospolite gatunki drzew. Stwierdzono w nim gniazdowanie ok. 30 par. Oprócz tego park jest miejscem występowania nietoperzy – gacka brunatnego, karlika malutkiego i nocka Natterera. Sposób zagospodarowania obszaru planu stwarza niekorzystne warunki dla występowania zwierząt. Ich przestrzeń życiowa ogranicza się do niewielkich powierzchni terenów zielonych, które cechuje niski stopień zróżnicowania oraz rozproszenie. Na obszarze planu spotkać można gatunki ptaków przystosowane do życia w miastach, takie jak gołębie, wróble, szpaki, sierpówki. Poza wymienionymi gatunkami ptaków i nietoperzy, na terenie planu nie wyszczególnia się elementów środowiska przyrodniczego objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Gleby

O specyfice pokrywy glebowej Jeleniej Góry decyduje przede wszystkim podłoże geologiczne oraz procesy i zjawiska geomorfologiczne związane z genezą Kotliny Jeleniogórskiej. Występowanie typów gleb nawiązuje do miejsc działania procesów erozyjnych (wzniesienia i stoki) oraz miejsc akumulacji rzecznej, lodowcowej a także akumulacji osadów organicznych. Skład mechaniczny gleb uzależniony jest od skały macierzystej, a więc rodzaju osadów, bądź zwietrzeliny. Teren planu jest z dużym stopniem zabudowany. W większości miejsc naturalna warstwa gleby została przykryta gruntami nasypowymi. Grunty urbanoziemne nie są przydatne dla rolnictwa i nie podlegają klasyfikacji bonitacyjnej. W pojedynczych miejscach występują grunty rolne – pastwiska, które za wyjątkiem ogrodów działkowych nie są wykorzystywane rolniczo.

2.2. Stan środowiska i występujące zagrożenia

Powietrze atmosferyczne

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole (cząstki stałe i ciekłe unoszące się w powietrzu), które zmieniają jego naturalny skład. Mogą one być szkodliwe dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także niekorzystnie wpływać na glebę, wody i inne elementy środowiska przyrodniczego.

Główne zanieczyszczenia gazowe powietrza w skali regionalnej i lokalnej to tlenki azotu (NO_x), dwutlenek siarki (SO_x), tlenek węgla (CO) oraz wiele różnych węglowodorów (tzw. lotne związki organiczne). Wszystkie one dostają się do atmosfery głównie podczas spalania paliw kopalnych, z wyjątkiem lotnych związków organicznych, które pochodzą przede wszystkim ze źródeł naturalnych.

Podstawowym procesem, w trakcie którego następuje emisja zanieczyszczeń do powietrza, jest spalanie paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach, indywidualnych paleniskach domowych i transporcie. Zanieczyszczenia emitowane są także przez przemysł i rolnictwo.

Jako główne przyczyny przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń, szczególnie pyłu i benzo(a)pirenu w rejonach koncentracji zabudowy mieszkalnej, wskazywane są emisje ze źródeł komunalnych oraz transport drogowy. Szacuje się, że na obszarach miejskich, źródła komunalne odpowiedzialne są za 80% emisji benzo(a)pirenu, natomiast transport drogowy jest główną przyczyną wysokiego poziomu pyłu i dwutlenku azotu, szczególnie w dużych miastach.

Wielkość emisji z palenisk i kotłowni domowych zależy przede wszystkim od rodzaju instalacji grzewczych, rodzaju stosowanych paliw i stopnia izolacji termicznej budynków. Decyduje o tym w dużej mierze wiek budynków. Województwo dolnośląskie charakteryzuje się znaczącym udziałem budynków budowanych przed 1944 r., o dużych stratach ciepłych, zwłaszcza w centralnych częściach miast, w których dominują indywidualne instalacje grzewcze na paliwa stałe: piece węglowe (kaflowe, żeliwne, kuchenne) oraz kotły węglowe starego typu. Jednak nie tylko „stara” zabudowa jest źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jedną z największych uciążliwości dla mieszkańców jest spalanie odpadów w piecach domowych, natomiast coraz powszechniejsze opalanie domów drewnem może stać się istotnym źródłem emisji m.in. wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch komunikacyjny powstaje podczas spalania paliw w silnikach, ścierania jezdni, opon i hamulców oraz wtórnego unoszenia drobin pyłu z powierzchni dróg (tzw. emisja wtórna). Szczególna uciążliwość ruchu drogowego wynika ze sposobu wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (nisko nad ziemią), znacznego natężenia ruchu samochodowego oraz przebiegu dróg pomiędzy gęstą zabudową miejską.

Wśród źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie dolnośląskim należy wymienić również emisje pochodzące m.in. z zakładów przerobczych surowców skalnych, prac budowlanych, eksploatacji dróg, prowadzenia działalności produkcyjnej (fermy i ubojnie drobiu oraz trzody chlewnej, galwanizernie, tartaki, zakłady betoniarskie), prowadzenie działalności usługowej (zakłady blacharsko-lakiernicze, warsztaty naprawy pojazdów), eksploatacji kanalizacji ściekowej, spalania odpadów, przeładunku i przetwarzania odpadów oraz składowisk odpadów, działalności związanej z rolnictwem. Działalności te mogą być przyczyną uciążliwości przede wszystkim ze względu na niezorganizowaną emisję pyłu i substancji uciążliwych zapachowo.

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Aktem prawnym regulującym dopuszczalne stężenia substancji w powietrzu jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Oceny jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonano dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2.5}. Badania jakości powietrza na terenie Jeleniej Góry prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Według tego podziału, miasto Jelenia Góra znajduje się w strefie dolnośląskiej.

Aktualnych danych dotyczących jakości powietrza dostarcza opracowanie pt. „Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2012 roku” opublikowane na stronie internetowej WIOŚ we Wrocławiu. W Jeleniej Górze badania prowadzone były w stacji pomiarowej w Ciepicach. Według kryteriów ochrony zdrowia, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, benze-

nu i pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Przekroczone natomiast zostały dopuszczalne stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i benzo(a)pirenu.

Klimat akustyczny

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Tabela 1). Na obszarze planu identyfikuje się tereny chronione przed hałasem. Są to tereny zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, a także tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

Tab.1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytom dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Klimat akustyczny na terenie opracowania w największym stopniu kształtują źródła komunikacyjne - główne trasy ruchu samochodowego. Pomiar hałasu dla tych dróg, prowadzone były w 2006 roku w ramach prac nad „Oceną stanu akustycznego środowiska miasta Jelenia Góra”. Najwyższy poziom hałasu odnotowano wówczas wzdłuż al. Jana Pawła II – 72 – 73 dB. Powodem wysokiego natężenia była w dużej mierze prędkość rozwijana przez kierowców. Niewiele niższy poziom hałasu stwierdzono przy ul. Grunwaldzkiej – 70 – 72 dB.

Brak jest aktualnych pomiarów poziomów hałasu w środowisku obszaru planu. Ze względu na długi okres, który minął od ostatnich badań (7 lat), nie można odnieść przytoczonych wyników pomiarów do aktualnej sytuacji akustycznej w mieście. Dlatego też powyższe badania należy traktować poglądowo. W tym czasie zaszło wiele zmian, które pozytywnie wpłynęły na poprawę jakości klimatu akustycznego w mieście, takie jak remonty ulic, zmiana organizacji ruchu, które uznawane są za najskuteczniejsze środki walki z hałasem komunikacyjnym. Zaznacza się, że duży wpływ na poziom hałasu drogowego ma kultura jazdy kierowców (przestrzeganie ograniczeń prędkości) oraz stan techniczny pojazdów.

Uciążliwości związane z emisją hałasu odczuwalne są w zależności od usytuowania względem źródła hałasu. Natężenie hałasu spada wraz z odległością, dlatego tereny położone z dala od ulicy będą mniej narażone na degradację środowiska akustycznego. Najbardziej narażone na hałas są tereny mieszkaniowe położone wzdłuż ulic charakteryzujących się wysokim natężeniem ruchu.

Jakość wód podziemnych

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego (obejmującego wody o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego oraz zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych). Obecnie ocenę jakości wód podziemnych wykonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych.

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi, atmosferą oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego lub izolacja jest niepełna, następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń. Ma to szczególne znaczenie w dolinach rzek, gdzie występuje czwartorzędowy odkryty poziom wodonośny i jednocześnie skupione są miasta i osady. Mniej narażone na zanieczyszczenia są poziomy zalegające głębiej lub tam, gdzie w stropowej części występuje warstwa izolacyjna. Efektem takiej budowy geologicznej jest trudniejsza wymiana wody i długotrwała odnawialność zasobów. Woda w czasie migracji ulega procesom samooczyszczania. Ma to miejsce na obszarach występowania trzeciorzędowego piętra wodonośnego, które jest częściowo izolowane, a zwierciadło wody występuje stosunkowo płytko.

Jakość gleb

W latach 2000-2003 Stacja Chemiczno-Rolnicza Oddział we Wrocławiu prowadziła na terenie województwa dolnośląskiego badania zasobności gleb w makro- i mikroelementy (fosfor, potas, magnez, bor, miedź, mangan, cynk i żelazo). Wyniki badań były podstawą do ustalania optymalnych dawek nawozowych, zapewniających wysokie i dobre plony.

Wyniki badań wykazały, że w Jeleniej Górze utrzymywała się przewaga gleb o odczynie bardzo kwaśnym (42%), kwaśnym (33%) i lekko kwaśnym (20%), przy bardzo małej ilości procentowej gleb obojętnych (4%) i zasadowych (1%). Zawartość przyswajalnego fosforu i potasu utrzymywała się na poziomie lat ubiegłych z przewagą procentowego udziału gleb o zawartościach niskich i bardzo niskich w przypadku fosforu, średnich i bardzo niskich w przypadku potasu. Jednocześnie zawartość przyswajalnego magnezu wykazywał stosunkowo wysoki udział gleb o zawartości bardzo wysokiej (48%), o zawartości wysokiej (18%) i średniej (18%).

2.3. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP

Brak realizacji ustaleń MPZP spowoduje utrzymanie istniejącego stanu środowiska. W chwili obecnej nie podlega ono większym przekształceniom. Obszary niezabudowane i nie użytkowane rolniczo podlegać będą sukcesji ekologicznej, co z punktu widzenia środowiska jest zjawiskiem korzystnym. Brak planu miejscowego nie spowoduje powstrzymania antropopresji. Teren może być zabudowany na podstawie decyzji o zabudowie i zagospodarowaniu terenu.

3. Analiza ustaleń planu

W niniejszym rozdziale dokonano analizy rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie uchwały pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, zgodności z przepisami ochrony środowiska oraz rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne wpływy na środowisko.

W zakresie ochrony środowiska i działań minimalizujących potencjalny negatywny wpływ zagospodarowania na środowisko istotne są ustalenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, ograniczenia emisji zanieczyszczeń atmosferycznych, wyposażenia terenów w zieleń oraz ochrony przed hałasem.

W planie miejscowym wprowadzono zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakaz ten nie dotyczy realizacji przedsięwzięć inwestycji celu publicznego.

W projekcie planu ustala się przestrzeń przewidzianą na urządzenie powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych. Pozostawienie tej powierzchni jest istotne ze względu na potrzeby retencji wód opadowych i roztopowych przez podłoże. Ponadto jest to przestrzeń mogąca zostać zagospodarowana zielenią.

Na obszarze osiedla zachowuje się tereny zieleni urządzonej, która wydzielona jest przestrzennie jako tereny oznaczone symbolem ZP. Ponadto zachowuje się większość ogrodów działkowych (ZD). Nowa zabudowa zajmie tereny niezainwestowane, pokryte zielenią niską.

W zakresie ochrony przed hałasem ustala się dopuszczalne poziomy dźwięku w środowisku dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, a także na terenach rekreacyjno-wypoczynkowych (usługi sportu, ogrody działkowe). Ustalenia planu nie likwidują źródeł hałasu komunikacyjnego. Zaznacza się, że najskuteczniejsze metody przeciwdziałania emisji hałasu wykraczają poza możliwości planu miejscowego. Należą do nich m.in. zmiana organizacji ruchu (w szczególności wyprowadzenie ruchu pojazdów ciężkich poza obręb miasta), remonty dróg i stosowanie tzw. cichych nawierzchni obniżających emisję hałasu itp.

W odniesieniu do terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej oznaczonej symbolami 13.1MW, 14.1MW,U i 14.2MW,U, które sąsiadują z ulicami charakteryzującymi się najwyższym natężeniem ruchu, wprowadzono obowiązek stosowania rozwiązań technicznych w budynkach mieszkalnych, które zapewniają w nich właściwe warunki akustyczne. Mogą to być przegrody budowlane (ściany, okna) o podwyższonej izolacyjności.

Wobec braku aktualnych informacji dotyczących poziomów dźwięku w otoczeniu ulic dróg o najwyższym natężeniu ruchu (m.in. al. Jana Pawła II, ul. Ogińskiego), nie sposób jednoznacznie stwierdzić, czy planowana zabudowa będzie narażona na ponadnormatywny hałas drogowy. Należy zaznaczyć, że w ich sąsiedztwie nie planuje się nowej zabudowy mieszkaniowej, a jedynie sankcjonuje istniejące budynki mieszkaniowe. Ustalone parametry zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej na terenach 13.1MW, 14.1MW,U i 14.2MW,U wykluczają możliwość wprowadzenia nowej zabudowy.

Na obszarze planu istnieje możliwość podłączenia budynków do sieci infrastruktury technicznej. Projekt planu zakłada odprowadzanie ścieków sanitarnych oraz wód opadowych i roztopowych siecią kanalizacyjną. Zorganizowany sposób odprowadzania ścieków zabezpiecza środowisko gruntowo-wodne przed przesiąkaniem zanieczyszczeń w głąb terenu. Możliwe jest również retencjonowanie wód opadowych i roztopowych z dachów i tarasów budynków w celu ich gospodarczego wykorzystania lub ich infiltracji do gruntu w obrębie działki.

Ustalenia planu wprowadzają obowiązek pozyskiwania ciepła z lokalnych źródeł ciepła lub podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej. Wprowadza się obowiązek stosowania do celów grzewczych paliw charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisyjnymi, takich jak: gaz, olej opałowy, drewno, biomasa, a także energii elektrycznej, słonecznej i geotermalnej lub urządzeń do niskoemisyjnych technologii spalania, co jest korzystne dla zachowania dobrej jakości powietrza atmosferycznego.

Przez część terenów przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia. Wokół linii ustala się strefy o szerokości 30 m (po 15 m od skrajnego przewodu) dla linii wysokiego napięcia oraz 15 m (po 7,5 m) dla linii średniego napięcia, w których obowiązują ograniczenia w użytkowaniu, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ostateczny wygląd terenów będzie zależał od wyboru projektów architektonicznych budynków oraz sposobu zagospodarowania działek budowlanych. Oddziaływanie planowanych inwestycji na środowisko uzależnione będzie od stopnia realizacji postanowień planu oraz charakteru wybranych funkcji terenów. Ocenia się, że zapisy planu miejscowego są zgodne z przepisami ochrony środowiska oraz uwarunkowaniami ekofizjograficznymi na tym terenie.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko

4.1. Przyjęte założenia

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu miejscowego.

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemnych zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;
- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej. Na rysunku prognozy wytypowano obszary, na których mogą wystąpić przekształcenia w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Wskazuje się miejsca występowania potencjalnych konfliktów przestrzennych z dotychczasowym zagospodarowaniem i niekorzystnych oddziaływań na środowisko oraz tereny, gdzie oddziaływanie będzie pozytywne.

4.2. Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko

W niniejszym rozdziale dokonano analizy wpływu realizacji planu miejscowego na zasoby naturalne rozumiane jako poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i kulturowego. Według definicji zamieszczonej w Encyklopedii PWN (encyklopedia.pwn.pl), zasoby naturalne to „twory organiczne (rośliny, zwierzęta, ekosystemy) i nieorganiczne (atmosfera, wody, minerały), wykorzystywane przez człowieka w procesie produkcji i konsumpcji”.

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Planowane zmiany użytkowania terenów polegać będą na przekształceniu części przestrzeni nieurządzonej, pokrytej roślinnością trawiastą w zurbanizowaną. W przestrzeni obszaru planu pojawią się obszary zabudowane, a wraz z nimi tereny zieleni urządzonej. Wyposażenie terenów zurbanizowanych w powierzchnie zielone umożliwiają zapisy uchwały o obowiązku pozostawienia minimalnych powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych. Zieleń ta charakteryzować się będzie niewielkimi wartościami przyrodniczymi i będzie pełnił jedynie funkcje ozdobne.

Zagrożony wycinką jest część drzewostanu kolidującego z planowaną zabudową. Nie jest wykluczone, że część istniejącej zieleni będzie wykorzystana do kształtowania formacji zieleni urządzonej na poszczególnych terenach. Większe skupiska zieleni są zachowane i wyodrębnione przestrzennie jako zieleń urządzona. Ochronie podlega zabytkowy park ze skupiskiem wiekowego drzewostanu i chronionymi gatunkami ptaków i nietoperzy. Zapisy planu nie odnoszą się do utrzymania wartościowego drzewostanu wzdłuż szlaków komunikacyjnych.

Poziom zróżnicowania biologicznego nie powinien zmienić się. Obszar planu jest silnie zurbanizowany i nie tworzy atrakcyjnego miejsca dla występowania dzikich gatunków roślin i zwierząt.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Realizacja postanowień planu spowoduje przekształcenie morfologii terenu na potrzeby wykopania fundamentów budynków. Pokrywa glebowa w miejscach sytuowania zabudowy oraz wykonania dróg zostanie zdjęta. Zwiększenie areału terenów zabudowanych i utwardzonych w nieznacznym stopniu obniży zdolności retencyjne podłoża. Ze względu na zachowanie zdolności chłonnej terenów, w planie miejscowym wprowadzono obowiązek zachowania części terenów w postaci powierzchni biologicznie czynnej.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Ustalenia planu przewidują wzniesienie budynków, które ogrzewane będą za pomocą indywidualnych systemów grzewczych, co równoznaczne jest z pojawieniem się nowych emitorów zanieczyszczeń atmosferycznych, jednak ich ilość będzie niewielka. Zakłada się również zaopatrzenie w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej.

W trosce o jakość atmosfery, ustalenia planu miejscowego zakładają pozyskiwanie ciepła ze źródeł o niskim stopniu emisji. Przy zastosowaniu zawartych w projekcie uchwały planu zaleceń, uznaje się, że oddziaływanie nowych emitorów zanieczyszczeń nie powinno wpłynąć ujemnie na jakość powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze i terenach przyległych.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Przyszłe zagospodarowanie terenu nie powinno wpłynąć w sposób istotny na klimat lokalny.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny na terenie planu w dalszym ciągu będzie kształtowany przez ruch samochodowy odbywający się istniejącymi ulicami. Przyszłe zagospodarowanie będzie generować większy niż dotychczas ruch. W planie wprowadzono ochronę klimatu akustycznego na terenach zabudowanych, co jest zapisem korzystnym, jednak tereny położone w sąsiedztwie ruchliwych ulic mogą być narażone na nadmierny hałas drogowy, jednak na etapie sporządzania planu miejscowego nie sposób tego jednoznacznie stwierdzić.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze objętym planowanym zainwestowaniem przyjęto korzystne rozwiązania mające na celu ochronę stanu środowiska gruntowo-wodnego. Szczególne znaczenie w tym względzie mają zapisy wprowadzające obowiązek odprowadzania ścieków systemem kanalizacji do oczyszczalni ścieków. Ścieki pochodzące z terenu planu nie powinny zatem stanowić zagrożenia dla jakości wód podziemnych.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Realizacja ustaleń planu oznaczać będzie zmiany w krajobrazie. Istniejąca przestrzeń terenów niezagospodarowanych ulegnie przekształceniu w krajobraz zabudowy mieszkaniowej, usługowej i rekreacyjnej. Zabudowa ta nawiązywać będzie do istniejących terenów zabudowanych. W zakresie kształtowania krajobrazu oraz zachowaniu ładu przestrzennego istotne znaczenie mają ustalenia planu dotyczące ukształtowania zabudowy, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, a także wysokości budynków i obiektów budowlanych. W projekcie MPZP duży nacisk położono na estetykę nowych budynków. Wprowadzono zasady dotyczące kolorystyki i pokrycia elewacji, dachów, a także formy stolarki okiennej.

W celu ochrony elementów dziedzictwa kulturowego ustala się strefę ochrony konserwatorskiej, w której wprowadza się wymóg przeprowadzania badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Oddziaływanie na ludzi

Środowisko w obrębie obszaru planu nosi znamiona częściowej degradacji za sprawą pogorszonych warunków klimatu akustycznego wokół ulic o dużym natężeniu ruchu. Można również spodziewać się okresowego pogorszenia stanu sanitarnego powietrza w sezonie zimowym (niska emisja). Uchwalenie planu będą miały korzystny wpływ na poprawę jakości powietrza atmosferycznego, tym samym warunków zamieszkiwania. Przewiduje się, że negatywne oddziaływanie hałasu w dalszym ciągu będzie się utrzymywać.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Na badanym terenie oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie w chwili obecnej nie prowadzone są ani nie są planowane przedsięwzięcia mogące stanowić źródło negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym. Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Hałas powodowany będzie transportem samochodowym na drogach obsługujących ruch w kierunku obszaru zain-

westowania oraz wewnątrz omawianego terytorium. Emisje zanieczyszczeń do atmosfery uwalnianych z grzewczych oraz transportu samochodowego nie powinny spowodować znaczącego zwiększenia stężenia szkodliwych substancji w powietrzu. Niemniej jednak wzrost ilości terenów zabudowanych na terenie gminy, w przyszłości może powodować efekt kumulacji niekorzystnych presji na środowisko np. nadmierną emisję szkodliwych substancji do atmosfery. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

4.3. Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dalszym ciągu będzie oddziaływał na środowisko również poza ustalonymi granicami. Spadek emisji zanieczyszczeń atmosferycznych może przyczynić się do poprawy warunków aerosanitarnych w całym mieście. Nie przewiduje się znacznego zwiększenia ilości produkowanych odpadów, ścieków oraz zwiększenia ilości pobieranej wody. Sposób odprowadzania ścieków oraz zbierania odpadów realizowany będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze miasta. Uciążliwości związane ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego będą odczuwalne na całej długości tras dojazdowych do obiektów umiejscowionych na obszarze planu. Pod względem krajobrazowym realizacja planowanej zabudowy powinna wywierać korzystne oddziaływanie na tereny przyległe.

4.4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art.51 ust.2, pkt 1d) ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oceniane jest w aspekcie granic między-narodowych. Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru planu nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju. Najbliżej położonymi krajami sąsiednimi są Czechy odległe od Jeleniej Góry o ok. 18 km w linii prostej na południe oraz Niemcy, odległe o ok. 32 km w linii prostej na zachód.

4.5. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Park będący miejscem występowania chronionych gatunków zwierząt – ptaków i nietoperzy, zachowuje swoją funkcję (teren oznaczony symbolem 7.ZP,U). Warunki występowania nie ulegną zmianie, a zatem populacje występujących tam zwierząt nie będą zagrożone.

Na terenie planu nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Najbliżej położone tereny chronione to Park Krajobrazowy Doliny Bobru (o. 1 km) i obszary Natura 2000 „Góry i Pogórze Kaczawskie” PLH020037 (ok. 3,7 km), „Źródła Pijawnika” PLH020076 (4,5 km) i „Góra Wapienna” PLH020095 (4,8 km). Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza pozwala stwierdzić, że potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko będą miały charakter miejscowy. Zagospodarowania obszaru planu nie powinno w istotny sposób wpływać na przyrodę terenów przyległych. Nie wystąpią zatem negatywne oddziaływania na ww. obszary chronione.

4.6. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko przyrodnicze

W zależności od potencjalnego wpływu na środowisko dokonano podziału poszczególnych obszarów funkcjonalno-przestrzennych na trzy grupy, które zaprezentowano w Tabelach 2, 3 i 4 oraz przedstawiono na załączniku graficznym do niniejszego opracowania.

Tab. 2. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – tereny zieleni urządzonej, ogrody działkowe.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	nieznaczne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	nieznaczne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	nieznaczne
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	nieistotne
klimat akustyczny	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	nieistotne
wody	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne

Tab. 3. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – tereny zabudowy mieszkaniowej, usług, tereny komunikacji.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne i negatywne	miejscowe i lokalne	nieodwracalne	duże
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne
klimat lokalny	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne
klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	zauważalne
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	duże
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	duże

Tab. 4. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – ulice klasy zbiorczej.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe i lokalne	nieodwracalne	duże
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe i chwilowe	negatywne	miejscowe i lokalne	możliwe do rewaloryzacji	duże
klimat lokalny	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	duże
klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe, lokalne i ponadlokalne	odwracalne	duże
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe, lokalne i ponadlokalne	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	nieodwracalne	duże
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	duże

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Skutki realizacji planu podlegają badaniom w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Państwowy Instytut Geologiczny, prezydent Jeleniej Góry, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Zgodnie z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący dokument prowadzi monitoring skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także innych badań wykonywanych w zależności od zapotrzebowania np. w przypadku pojawienia się skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan.

Analiza i ocena komponentów środowiska powinna uwzględniać powinna odnosić się do obszaru objętego projektem planu.

Częstotliwość przeprowadzania analiz powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, zawartych w planach, programach i studiach oraz w aktach prawa miejscowego. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyniki omawianych analiz powinny być przekazywane co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady. Proponuje się zatem, aby analizy dotyczące ochrony środowiska były przeprowadzane również z taką częstotliwością.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

W celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji planu miejscowego należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności w zakresie klimatu akustycznego;
- w zakresie ochrony przed hałasem drogowym należy stosować środki ograniczające jego emisję – modernizacje ulic uwzględniające wymianę nawierzchni, zmianę organizacji ruchu (np. ograniczenie prędkości ruchu, wyprowadzenie ruchu pojazdów ciężkich poza strefę terenów mieszkaniowych), natomiast dla zabudowy sąsiadującej z ulicami charakteryzującej się najwyższym natężeniem uchu stosowanie w architekturze budynków środków technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne wewnątrz budynków (np. stolarki okiennej o podwyższonej izolacyjności);
- stosowanie do ogrzewania proekologicznych (w tym odnawialnych) źródeł energii, stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji;
- w celu ochrony ptaków, konieczne będzie rozpoczęcie inwestycji budowlanych poza sezonem lęgowym właściwym dla każdego gatunku;
- zaleca się zachowanie istniejących form zieleni, w szczególności zadrzewień przyulicznych;

Uznaje się, że pozostałe przyjęte w planie miejscowym rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko oraz jakość życia i zdrowie mieszkańców Jeleniej Góry. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

7. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP

Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie dotyczy tylko terenów, na których w efekcie realizacji zapisów ustaleń dokumentu planistycznego wystąpi znaczące negatywne oddziaływanie, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru (zgodnie z wytycznymi podanymi w poradniku pt.: „Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym”, R. Bednarek (red.) Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych O/ Wielkopolski na zalecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań. 2012).

W wyniku przeprowadzonej analizy uznano, że zarówno na omawianym terenie, jak i na terenach do niego przyległych, nie wystąpią oddziaływania o charakterze znaczącym, które mogłyby być efektem realizacji postanowień planu miejscowego. Z tego względu nie rozpatruje się rozwiązań alternatywnych do przyjętych w projektowanym dokumencie.

8. Informacje o celach ochrony środowiska i powiązania z innymi dokumentami

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawnym, który stanowić może narzędzie do realizacji celów ochrony środowiska zawartych w odrębnych dokumentach. Szczególnie istotne jest rozwiązywanie problemów ochrony środowiska zidentyfikowanych na szczeblu lokalnym.

Podstawowym dokumentem ustanowionym na szczeblu gminnym, do którego odnosi się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Jelenia Góra”. Cele ochrony środowiska odnoszące się do problematyki planu, które są realizowane poprzez jego postanowienia to, przyrodnicze wzbogacenie przestrzeni miejskiej oraz podwyższenie jej walorów krajobrazowych i zdrowotnych; powiększenie terenów zielonych (cel realizowany częściowo przez zachowanie wybranych terenów zieleni), dbałość o stan sanitarny powierzchni terenu, dla zmniejszenia zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych i gleb (obowiązek odprowadzania ścieków do sieci kanalizacyjnej, podczyszczanie zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych), ograniczenie „niskiej emisji” (obowiązek stosowania proekologicznych źródeł energii).

Polityka ekologiczna gminy określona została również z dokumencie „Program ochrony środowiska dla Jeleniej Góry”. Program definiuje zadania z zakresu poprawy ochrony środowiska. Cele programu mające odniesienie w opisywanym planie miejscowym to poprawa systemu odprowadzania ścieków (obowiązek odprowadzania ścieków kanalizacją) oraz wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed hałasem (określenie standardów akustycznych na terenach mieszkaniowych i rekreacyjnych).

Szczególnie ważnym dla ochrony środowiska w Polsce dokumentem jest „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, gdzie wyróżnia się aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym jako jedno z działań systemowych. W dokumencie tym wskazuje się m.in. na uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W planie miejscowym uwzględnia się te wymagania, co zostało opisane powyżej, a także w poprzednich rozdziałach prognozy.

Cele i problemy ochrony środowiska zawarte w dokumentach wyższego rzędu, opracowywanych na szczeblach ponadlokalnym, regionalnym i krajowym (np. „Program ochrony

środowiska dla województwa dolnośląskiego”), zawierają zapisy zbyt ogólne, które nie mają bezpośredniego odniesienia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich problematyka nie jest regulowana zapisami planów miejscowych.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

9. Streszczenie

Niniejsze opracowanie analizuje i ocenia potencjalny wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie osiedla Zabobrze i terenów położonych przy ul. Grunwaldzkiej. Powierzchnia obszaru złożona jest z 14 jednostek przestrzennych o zróżnicowanej wielkości. Tereny te położone są w obrębie osiedla Zabobrze, w północnej części Jeleniej Góry.

W planie miejscowym stwarza się warunki dla uporządkowania i wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Zabudowa ta stanowić będzie uzupełnienie istniejącego zainwestowania w obrębie osiedla.

Przyjęto korzystne rozwiązania z zakresu ochrony środowiska na terenach zurbanizowanych. Realizacja postanowień planu będzie miała korzystny wpływ na zachowanie poprawnej jakości powietrza atmosferycznego, a także wód podziemnych. Projekt planu został sporządzony zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma większych przeszkód dla wprowadzania zabudowy na przedmiotowym terenie. Za korzystne uznaje się zachowanie większości terenów zielonych. Plan miejscowy nie będzie wywierał negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze terenów przyległych.